

KOPRABILLER

Her i landet lever tre arter af billeslægten *Necrobia*, som man med en fællesbetegnelse kan kalde for koprabiller. De findes i øvrigt over hele verden, sandsynligvis spredt gennem handel med tørret koksnød (copra).

To af arterne kan spille en vis økonomisk rolle som skadedyr. Den ene er rødbenet koprabille (*Necrobia rufipes*), der er mørk metalblå med rødlige ben. Den anden er rødbrystet koprabille (*Necrobia ruficollis*), hvis grundfarve også er metalblå, men som er rød på forbrystet og på det forreste af dækvingerne. Den sidste art er ensfarvet blå og kaldes blå koprabille (*Necrobia violacea*).

De voksne biller er 4-6 mm lange, mens larverne kan blive op til 10 mm. Larverne er gråhvide, men med tydelige violette tegninger på oversiden, og i bagenden har de 2 mørke kroge.

Foto:SSL

Rødbrystet koprabille (*Necrobia ruficollis*)

Biologi og skade

Billerne kan blive mere end et år gamle, og hunnerne lægger i denne periode op til 2.000 æg. De voksne biller kan flyve og opsøger gerne ådsler -

særligt de dele, der er for tørre for de fleste andre ådselædere. De kan også gå i museumsgenstande og er f.eks. fundet i ægyptiske mumier. Koprabillen kan også udvikle sig i mange forskellige varer: ost, copra, tørret fisk, kraftfoder, røgvarer, figner og kakaobønner. De træffes af og til i garverier og i virksomheder, der fremstiller eller lagrer fiske- og benmel, medicinalvarer, samt ægge- og mælkepulver.

Det er især larverne, der æder, men også de voksne tager føde til sig. Både de voksne og larverne ernærer sig også som rovdyr af andre småinsekter. De fuldvoksne larver opsøger revner og sprækker i forbindelse med det, de har levet af, og her forpupper de sig i en hvid kokon. Finder de ikke passende hulrum, kan de gøre skade ved at gnave sig ind i træværk eller andre materialer.

Udviklingen fra æg til voksen tager kun godt en måned ved den foretrukne temperatur: ca. 22°C. Uden dørs vil der under vore himmelstrøg vel kun være en enkelt generation om året. Ved temperaturer under 9°C går formeringen i stå.

Forebyggelse og bekæmpelse

Som det fremgår af afsnittet om biologien, kan varer, der lagres ved temperaturer under 9°C, ikke angribes. Opbevaring i fryser (under -18°C) i en længere periode dræber alle stadier. Nøjagtige tal haves ikke, men en uge vil nok kunne klare sagen. Varmebehandling, dvs. en gennemvarmning af partiet til 60°C i mindst en time, vil også dræbe alle stadier.

Optræder dyrene i levnedsmiddelvirksomheder, er det vigtigt at gennemgå området grundigt for at finde udklækningsstederne. Herefter bør de angrebne varer enten behandles som ovenfor beskrevet eller fjernes, og der bør foretages en grundig rengøring. Sprøjtemidler med pyrethrin og piperonylbutoxyd kan benyttes til behandling af revner og sprækker. Virkningen er kortvarig, så de må bruges flere gange med få dages mellemrum.

Ved voldsomme angreb kan man desuden anvende giftlakker med chlorpyrifos til at bekæmpe billerne. De påføres som spærrebælter med en pensel på de steder, hvor dyrene færdes, men således, at fødevarer ikke kommer i direkte berøring med dem.